

TÁVOLBAN LÁMPA IMBOLYOG

Utunk kiszabták és ne térjünk le az útról, lelkünkre kötötték,
mert kiálszik az út.

Még kendőt lengettek utánunk
és néha-néha még visszafordultunk, kalapunkat lóbálva,
mintba biz a bálba mennénk.

De aztán hirtelen ránk borult az éjszaka alagútja,
melynek se bejárata, se kijárata nincsen.

Tulajdonképpen egyedül maradtam és valaki
velem maradt egymaga és egymáshoz semmi közünk.

Ha sokáig tart,
egy feltétlen kidől, ezt tudni kell.

S ezért indul mindig két vagy három ember
egyszerre, együtt, egyfelé.

Sejtjük, hogy messze tőlünk még több
kis csoport tart ugyanoda, hogy mi nagy ívben
kerülünk, aztán a haranglábnál
balra térünk, és így tovább.

Hogy miért az egész? Hát íme:

1. nehogy úgy higgyük, hogy szükségünk van valamire is
e világon; üres kézzel

kell mekivágnunk: gyűlölet nélkül, megadva magunkat
az alkalmaknak. Hogy levessük magunkról gőgünket
és keménységünket; hajlékonyak legyünk és
segíteni tudjunk azokon, kik bajt bajra halmoznak.
Semmiért, szó nélkül, semmi ellenében és szolgálatainkért
fogadjuk el önmagunkat, érezzük meg a mélységet és
a sekélységet, hogy megkülönböztethessük őket.

2. ne adjunk a szóbeszédre; tudnunk kell, mi
a célunk, hol kezdődik az egység és hol
a különbség; mennyire

járunk valamitől s hány napi járóföld maradt mögöttünk;
hol kezdődik számunkra az út és hol ér véget,
hol torkollik egymásba minden út.

Mi az, amiben elütünk egymástól, kiknek ugyanaz
út az útjuk; miben tűnhetünk ki és miben árthatunk; ki
a gyöngébb és ki az erősebb
vagy bátrabb.

Ki felel, ha kérdezik és ki nem felel,

ki tud felelni és ki bizonytalankodik.

3. hogy nincsenek csodák és csodatevők, hogy a hegyek elmozdíthatatlanok, de megkerülhetők, és aki itt van ma, holnap már másutt van, innen vagy túl.

Póznát állíthatunk — de a pózna nem ér az égig; minden magasra nő természeténél fogva és minden még fényében elvész.

Minden a másiknak van alárendelve, ám végső helye nincs. Mert gyökértelen; vagy gyökerestül jár-kél, s a gyökértelen gyökeret ereszt, s a gyökeres lehet mindig gyökértelen. A háló lehet likacsos, bár nincs az a háló, mely *nem* likacsos.

Ez legyen a tanulság.

HAMUT S HOMOKOT

A szél hónapok óta fúj;

lesöpri a fákra aszalódott almát, tavalyi levelet, karcolva ágak száraz kőnyökét. A kerítéseket fokenként kidönti.

Így maradtam itt, most már végérvényesen, beletörődve, hogy kűszöbömre hamu és homok ül.

Honnan a hamu?

Senki sem tudta megmondani, senki — én sem tudom.

Néha, délután, mikor a nap sugarát vesztve kitetszik a porfelhő mögül, mint egy ujjhegy, csak akkora,

és jegesen ködlik az egész vidék,

(a kutak már rég eltömültek, a tócsák elapadtak,

eső hetek óta egy csepp sem, nem úgy,

mint azelőtt)

felmegyek a dombra, a piactér felett, és onnan sem látni semmit, csak a leroskadó tetőket, a bedőlt kémények ütötte rést, s a levegőből finom ködként szítál valami...

Szeretném, ha velem lenne ilyenkor a kutyám

— mert akkora kutyát tartottam, mint egy borjú,

feketét, s végig a hátán: az orra hegyétől a farka hegyéig

egy fehér csík, s ha felmordult,

megzörrentek az ablakok, összekoccantak üvegek, poharak — de nincs itt kutya, sem ember, kőbor disznó is

csak mutatóba:

minden futott: lovak nyerítve, a levegőben galambok,

verebek, varjak; s a szekerekbe fogott ökrök türelmetlenül

kapálták patáikkal a port, a port, a port...

s akkor egy hajnalon a kutyám szűkölve kifutott kapumon,

egy kecskenyáj után vetette magát.

Gondoltam, visszajön még, csak egy-két kecskét leöl,

hogy lakmározhasson s vérükből igyék.

Mert magam is éheztem már akkor, és a vizeshordóban szünyoglárvák ütötték fel fejük.

De hát azóta színét sem láttam, és már úgy-ahogy feltalálom magam.

A puszta udvarokon néhány félvak tyúk maradt, és minden

kis rezzenésre, mely a szél egyöntetű sustorgása mögül

tör elő, rémülten menekül.

És ha most utánuk hajítom a botom, megesik, hogy egy-egy elterül.

Honnan a hamu? És a szél hozza-e? Néha még ezt kérdezem magamtól. És lehetséges-e, hogy még sokáig élek itt, nagy hajjal, mely vállamat verdesi és verejtéktől, szennytől kemény? És lyukas térdű nadrágomban, mely az alacsony padlásokon szakadt el, ahol térden csuszkálva galambok s verebek tojásai után kutattam? És lyukas talpú, magas szárú cipőmben, melynek a bitangolásban onra elkopott. Mert vizem már egy szem sincs. És ha a szatócsbolt pincéjéből, melynek ajtajáról a lakatot oly nagy ügyel-bajjal vertem le, elfogy a bor és csak ecet marad? Vagy ez a bor még előbb végez velem? Örökös részegségem, mert szomjazom? Vagy még előbb, még elevenen magamra húzok hamut s homokot. Mert csúnya lesz az, ha halálom után e borzas tyúkocok csipkedik ki szemem és disznók turkálnak visítva hasamban... csak ezért viselem sorsom nehezen. Vagy ha elállna a szél és elülne a por és én mindent szárazon megúsznék, s akkor jönnének új emberek barmaikkal, asszonyaikkal és rámégetnék a szót: nézzétek, EGY HŰSÉGES.

MEGSZAKAD VALAMI

A legelő földjére mindig büszkén léptem csukaszürke ruhámban. Olyan ez a legelő, mint egy homoktányér, rajta néhány cserje, gyér fű, bogács és felette jobb kéz felől ritka nyárfasor, mögötte szántók, szántók a végtelenségig. És csönd. Sárkányt eregettem itt sokszor alkonyatig, vagy amíg a zsinór el nem szakadt. Akkor nád vázuk nagyot csörrenve a magasba kapott. Rajtam ne múljon: én tudom, hová vonult el mind, ha mélyebb meglétébe visszaszállt — rideg sor ez: kívül a szemhatáron, bár apró jegynél nem nagyobb; de mégis itt van — orromban egy illat; vagy íz, mely telhetetlenül gégémbe mar. És a tüskék felett a szél, mely átsöpör, s azután nincs tovább. Egy pillanatra lehunyom szemem, közben érzem, valamit elejtettem, valami kicsúsztott a kezem közül, de hiába is gyekeznék szemmel követni, mert mit láthatok? — Lenn a földön tört csigahéjak, gyökerek a világosság felé vetemedve, valami szemcsés, ismeretlen eredetű apróság, megkötött agyagdarabok... Ahogy a vizek lefolynak a föld színéről s amit maguk után hagynak. Néhány lehullott juhköröm, majd arrébb kavics, állati hulladék, torzsig lerágott fű. Pedig tudom, itt koppant a cipőm fején, épp itt, s a hang még visszacseng fülemben. Tompán, mint amikor a vakolat mögött a falon végigfut valami. Aztán megszakad. Újra és újra; így érik meg bennem a hang, míg csontjaim közt véglegesen meg nem akad, mint a visszhang, vagy míg a vérár szét nem hordja. S akkor ismét ott vagyok, ahonnan elindultam.

Egy lélegzetvételnyi szünet; majd teljes lökéssel tódul fejembe a külső anyag,
kímélet nélkül: mint egy képsor ül meg szemem alatt.
Foltra folt — ahogy a lófarok villan, ha sötétben végigsímitjuk.
S az istállók hosszán is ott a mezők illata, fénye,
s az állatok alatt a homokról ugyanúgy
rándul fel a sárkány a pókhálók felhői felé, mint itt, s ugyanúgy
érezem azt a pillanatot, amikor a zsinór megereszkedik s egy rándulással
elszakad, mint egyetlen esőcsepp szála s visszahull.
S akkor a sárkány orrával egy ajtóhoz koccan, mely erre kinyílik és
fanka hullámozva utána száll —
akkor csak lehajtom fejem és ruhámról leverem a port.
Már megyek is.